II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την εποπτεία και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων

(91/C 123/09)

COM(91) 68 τελικό — SYN 333

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 27 Μαρτίου 1991)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφος 2 πρώτο και τρίτο εδάφιο,

την πρόταση της Επιτροπής,

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας:

ότι η παρούσα οδηγία εντάσσεται στους στόχους που τέθηκαν στη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς [1]·

ότι είναι σκόπιμο να εναρμονισθούν οι ουσιώδεις κανόνες εποπτείας· ότι είναι σημαντικό να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να θεσπίσουν αυστηρότερες διατάξεις από τις διατάξεις που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία·

ότι η παρούσα οδηγία αποτέλεσε το αντικείμενο διαβούλευσης της συμβουλευτικής τραπεζικής επιτροπής, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1977 περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση της δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος [2], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 89/646/ΕΟΚ [3], έχει την αρμοδιότητα να υποβάλει οποιαδήποτε πρόταση στην Επιτροπή για το συντονισμό των συντελεστών που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη·

ότι η εποπτεία και ο έλεγχος των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων ενός πιστωτικού ιδρύματος αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της τραπεζικής εποπτείας· ότι η υπερβολική συγκέντρωση τραπεζικών κινδύνων σε ένα μοναδικό πελάτη ή σε μία ομάδα συνδεδεμένων πελατών μπορεί να οδηγήσει σε μια απαράδεκτα μεγάλη πιθανότητα ζημιών· ότι μια τέτοια κατάσταση μπορεί να θεωρηθεί ως επιζήμια για τη φερεγγυότητα του πιστωτικού ιδρύματος·

ότι η κοινή προσέγγιση σχετικά με την εποπτεία και τον έλεγχο των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων εισήχθη αρχικά με τη σύσταση 87/62/ΕΟΚ της Επιτροπής [4]. ότι η επιλογή του μηχανισμού αυτού έγινε επειδή επέτρεπε τη σταδιακή προσαρμογή των υφιστάμενων συστημάτων και την υιοθέτηση νέων συστημάτων χωρίς να διαταραχθεί το τραπεζικό σύστημα της Κοινότητας· ότι, εφόσον ολοκληρώθηκε η πρώτη αυτή φάση, θεωρείται πλέον σκόπιμο να θεσπιστεί μια δεσμευτική πράξη που να εφαρμόζεται σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα της Κοινότητας·

ότι επειδή τα πιστωτικά ιδρύματα, σε μια ενιαία τραπεζική αγορά, ευρίσκονται σε άμεσο ανταγωνισμό μεταξύ τους, θα πρέπει να υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ των υποχρεώσεων σχετικά με την τραπεζική εποπτεία που ισχύουν σε όλα τα κράτη μέλη· ότι, για το σκοπό αυτό, τα κριτήρια που εφαρμόζονται για τον καθορισμό της συγκέντρωσης των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο νομικών ρυθμίσεων δεσμευτικού χαρακτήρα στο επίπεδο της Κοινότητας και δεν πρέπει να επαφίονται αποκλειστικά στην κρίση των κρατών μελών· ότι η θέσπιση κοινών κανόνων θα εξυπηρετήσει καλύτερα τα συμφέροντα της Κοινότητας, δεδομένου ότι θα αποφευχθούν οι διαφορές στους όρους του ανταγωνισμού, ενώ ταυτόχρονα θα ενισχυθεί το τραπεζικό σύστημα της Κοινότητας·

ότι, όσον αφορά την ακριβή λογιστική τεχνική που θα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, γίνεται αναφορά στις διατάξεις της οδηγίας 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 8ης Δεκεμβρίου 1986 για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων [5].

---

(1) Έγγραφο COM(85) 310.

(2) ΕΕ αριθ. L 322 της 17. 12. 1977, σ. 30.

(3) ΕΕ αριθ. L 386 της 30. 12. 1989, σ. 1.

(4) ΕΕ αριθ. L 33 της 4. 2. 1987, σ. 10.

(5) ΕΕ αριθ. L 372 της 31. 12. 1986, σ. 1.

ότι η οδηγία 89/647/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1989 σχετικά με το συντελεστή φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων (1) περιλαμβάνει ονοματολογία των πιστωτικών κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα πιστωτικά ιδρύματα· ότι είναι, συνεπώς, δικαιολογημένο να γίνει αναφορά σ' αυτή την ονοματολογία για τον ορισμό των κινδύνων κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας· ότι δεν είναι, ωστόσο, σκόπιμο να γίνει αναφορά στις σταθμίσεις ούτε στους βαθμούς κινδύνου που θεσπίζονται από την οδηγία 89/647/ΕΟΚ· ότι, πράγματι, αυτές οι σταθμίσεις και βαθμοί κινδύνου ανταποκρίνονται στην ανάγκη διασφάλισης της φερεγγυότητας που απαιτείται για την κάλυψη των πιστωτικών κινδύνων των πιστωτικών ιδρυμάτων· ότι, στο πλαίσιο μιας κανονιστικής ρύθμισης σχετικά με τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, στόχος είναι να περιοριστεί ο μέγιστος κίνδυνος ζημιών ενός πιστωτικού ιδρύματος από έναν πελάτη ή ομάδα συνδεδεμένων πελατών· ότι πρέπει, συνεπώς, να υιοθετηθεί μια συνετή προσέγγιση, που να αποσκοπεί στο να λαμβάνεται κατά γενικό κανόνα υπόψη η ονομαστική αξία των κινδύνων, χωρίς εφαρμογή συντελεστών στάθμισης ή βαθμών κινδύνου·

ότι όταν ένα πιστωτικό ίδρυμα αναλαμβάνει κινδύνους έναντι της μητρικής του επιχείρησης ή έναντι των άλλων θυγατρικών αυτής της μητρικής επιχείρησης, πρέπει να επιδεικνύεται ιδιαίτερη σύνεση· ότι η διαχείριση των κινδύνων που αναλαμβάνονται από τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να γίνεται εντελώς αυτόνομα, στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών της υγιούς τραπεζικής διαχείρισης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας παράγοντας ξένος προς αυτές τις αρχές· ότι οι διατάξεις της δεύτερης οδηγίας 89/646/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1989 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος και την τροποποίηση της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ, προβλέπουν ότι, στην περίπτωση που η επιρροή που ασκείται από τα πρόσωπα τα οποία κατέχουν άμεσα ή έμμεσα ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα είναι δυνατό να αποβεί εις βάρος της συνετής και χρηστής διαχείρισης του ιδρύματος, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να τερματιστεί αυτή η κατάσταση· ότι στον τομέα των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, πρέπει επίσης να προβλεφθούν ειδικοί κανόνες για τους κινδύνους που αναλαμβάνονται από ένα πιστωτικό ίδρυμα έναντι επιχειρήσεων του ίδιου ομίλου και, στη συγκεκριμένη περίπτωση, αυστηρότεροι κανόνες περιορισμού για τα ανοίγματα αυτά σε σχέση με τα άλλα ανοίγματα· ότι αυτός ο αυστηρότερος περιορισμός δεν πρέπει πάντως να εφαρμόζεται όταν η μητρική επιχείρηση είναι χρηματοδοτική εταιρεία ή πιστωτικό ίδρυμα, και οι άλλες θυγατρικές πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοδοτικά ιδρύματα ή επιχειρήσεις βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών, εφόσον όλες αυτές οι επιχειρήσεις υπόκεινται στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση του πιστωτικού ιδρύματος· ότι, σ' αυτήν την περίπτωση, η εποπτεία σε ενοποιημένη βάση του κατ' αυτόν τον τρόπο διαμορφωθέντος συνόλου επιτρέπει την άσκηση επαρκώς αποτελεσματικής εποπτείας, χωρίς να είναι απαραίτητο να προβλεφθούν αυτηρότεροι κανόνες για τον περιορισμό των ανοιγμάτων· ότι, επίσης, αυτό θα ενθαρρύνει τους τραπεζικούς ομίλους να οργανώσουν τις διαρθρώσεις τους κατά τρόπο που να καθίσταται δυνατή η άσκηση εποπτείας σε ενοποιημένη βάση, πράγμα επιθυμητό, δεδομένου ότι έτσι θα είναι δυνατό να ασκείται πληρέστερη εποπτεία·

ότι πρέπει να προβλεφθεί για τις ειδικές κατηγορίες πιστωτικών ιδρυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ μια εφαρμογή σε δύο στάδια του ορίου του 25 % των ιδίων κεφαλαίων· ότι, πράγματι, επειδή τα ίδια κεφάλαια αυτών των ιδρυμάτων είναι περιορισμένα, μια εφαρμογή σε ένα μόνο στάδιο του κανόνα του 25 % θα περιόριζε πολύ απότομα την πιστωτική τους δραστηριότητα·

ότι με την οδηγία 89/646/ΕΟΚ ανατέθηκαν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες της ίδιας φύσης με εκείνες τις οποίες το Συμβούλιο διατήρησε το δικαίωμα να ασκεί στο πλαίσιο της οδηγίας 89/299/ΕΟΚ της 17ης Απριλίου 1989 σχετικά με τα ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων (2).

ότι, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του εν λόγω τομέα, πρέπει να ανατεθεί στην επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 22 της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ η αποστολή να επικουρεί την Επιτροπή κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται σύμφωνα με το άρθρο 2 διαδικασία III εναλλακτική διατύπωση α) της απόφασης 87/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 1987 για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (3),

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) «πιστωτικό ίδρυμα»: το πιστωτικό ίδρυμα κατά την έννοια του άρθρου 1 πρώτη περίπτωση της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων του σε τρίτες χώρες, και όλες οι ιδιωτικές ή δημόσιες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους, που ανταποκρίνονται στον ορισμό του άρθρου 1 πρώτη περίπτωση της οδηγίας 77/770/ΕΟΚ και έχουν λάβει άδεια λειτουργίας σε τρίτη χώρα·

β) «αρμόδιες αρχές»: οι αρμόδιες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 1 ένατη περίπτωση της οδηγίας ... (εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ενοποιημένη βάση)·

γ) «μητρική επιχείρηση»: η μητρική επιχείρηση κατά την έννοια των άρθρων 1 και 2 της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (4)·

δ) «θυγατρική»: η θυγατρική επιχείρηση κατά την έννοια των άρθρων 1 και 2 πρώτη παράγραφος της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ· κάθε θυγατρική επιχείρηση μιας θυγατρικής επιχείρησης θεωρείται ως θυγατρική της μητρικής επιχείρησης που είναι επικεφαλής των επιχειρήσεων αυτών·

(1) ΕΕ αριθ. L 386 της 30. 12. 1989, σ. 14.

(2) ΕΕ αριθ. L 124 της 5. 5. 1989, σ. 16.

(3) ΕΕ αριθ. L 197 της 18. 7. 1987, σ. 33.

(4) ΕΕ αριθ. L 193 της 18. 7. 1983, σ. 1.

ε) «χρηματοπιστωτική εταιρεία»: η επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1 τρίτη περίπτωση της οδηγίας ... (εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ενοποιημένη βάση)·

στ) «χρηματοδοτικό ίδρυμα»: η επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1 έκτη περίπτωση της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ·

ζ) «επιχείρηση βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών»: η επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1 πέμπτη περίπτωση της οδηγίας ... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση)·

η) «χρηματοδοτικά ανοίγματα»: τα στοιχεία ενεργητικού και τα εκτός ισολογισμού στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 6 και στα παραρτήματα I και III της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ, χωρίς εφαρμογή των συντελεστών στάθμισης ή βαθμών κινδύνου που προβλέπονται από τις διατάξεις αυτές· τα στοιχεία εκτός ενεργητικού που αναφέρονται στο παράρτημα III υπολογίζονται σύμφωνα με τη μέθοδο που περιγράφεται στο παράρτημα II της ίδιας οδηγίας, χωρίς εφαρμογή των συντελεστών στάθμισης που προβλέπονται για κάθε κατηγορία αντισυμβαλλομένου· συμπεριλαμβάνονται οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την αναδοχή μιας έκδοσης τίτλων, αφαιρουμένων των μεριδίων που έχουν εκχωρηθεί σε άλλα πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα·

θ) «ζώνη Α»: η ζώνη που ορίζεται στο άρθρο 2 δεύτερη περίπτωση της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ·

ι) «ζώνη Β»: η ζώνη που ορίζεται στο άρθρο 2 τρίτη περίπτωση της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ·

κ) «ίδια κεφάλαια»: τα ίδια κεφάλαια ενός πιστωτικού ιδρύματος κατά την έννοια της οδηγίας 89/229/ΕΟΚ·

λ) «εξουσία ελέγχου»: η σχέση που υφίσταται μεταξύ μιας μητρικής και μιας θυγατρικής επιχείρησης, όπως αυτή ορίζεται στα άρθρα 1 και 2 της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ, η παρεμφερής σχέση μεταξύ οιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου και μιας επιχείρησης·

μ) «ομάδα συνδεδεμένων πελατών»: δύο ή περισσότερα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, τα οποία αντιπροσωπεύουν, μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου, έναν ενιαίο κίνδυνο επειδή:

i) είτε το ένα κατέχει άμεσα ή έμμεσα την εξουσία ελέγχου πάνω στο άλλο,

ii) είτε είναι αλληλοσυνδεδεμένα κατά τρόπο ώστε να είναι πιθανό ότι εάν ένα εξ αυτών αντιμετωπίζει χρηματοοικονομικά προβλήματα, το άλλο ή όλα τα άλλα θα αντιμετωπίσουν δυσκολίες εξόφλησης. Οι αλληλοσυνδέσεις που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη είναι, ιδίως, οι εξής:

— κοινή ιδιοκτησία,

— κοινοί διευθύνοντες,

— αλληλοκαλυπτόμενες εγγυήσεις,

— άμεση εμπορική αλληλεξάρτηση, η οποία δεν μπορεί να υποκατασταθεί βραχυπρόθεσμα.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία έχουν λάβει την άδεια λειτουργίας που αναφέρεται στο άρθρο 3 της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να εφαρμόσουν αυτήν την οδηγία στα:

α) πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στον κατάλογο του άρθρου 2 παράγραφος 2 της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ·

β) στα ιδρύματα του ίδιου κράτους μέλους τα οποία, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 στοιχείο α) της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ, συνδέονται με έναν κεντρικό οργανισμό σ' αυτό το κράτος μέλος. Σ' αυτήν την περίπτωση, υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής αυτής της οδηγίας στον κεντρικό οργανισμό, το σύνολο — που αποτελείται από τον κεντρικό οργανισμό και τα συνδεδεμένα ιδρύματα — πρέπει να υπόκειται σε συνολική εποπτεία ως προς τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

Άρθρο 3

Η κοινοποίηση των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων

1. Για όλα τα μεγάλα ανοίγματα, κατά την έννοια της παραγράφου 2, τα πιστωτικά ιδρύματα απευθύνουν σχετική κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η κοινοποίηση αυτή πραγματοποιείται, κατ' επιλογήν τους, σύμφωνα με μια από τις ακόλουθες διαδικασίες:

— κοινοποίηση όλων των μεγάλων ανοιγμάτων τουλάχιστον μια φορά κατ' έτος, σε συνδυασμό με την τακτική ανακοίνωση, κατά τη διάρκεια του έτους, των τροποποιήσεων της ετήσιας κοινοποίησης,

— κοινοποίηση όλων των μεγάλων ανοιγμάτων τουλάχιστον τέσσερις φορές κατ' έτος.

2. Ένα χρηματοδοτικό άνοιγμα ενός πιστωτικού ιδρύματος σε έναν πελάτη ή σε μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών θεωρείται μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα όταν η αξία του φθάσει ή υπερβεί το 10 % των ιδίων κεφαλαίων.

Άρθρο 4

Όρια μεγάλων ανοιγμάτων

1. Τα πιστωτικά ιδρύματα δεν δύνανται να έχουν, σε έναν πελάτη ή μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών, χρηματοδοτικά ανοίγματα των οποίων το συνολικό ποσό υπερβαίνει το 25 % των ιδίων κεφαλαίων.

2. Όταν αυτός ο πελάτης ή η ομάδα συνδεδεμένων πελατών είναι η μητρική επιχείρηση του πιστωτικού ιδρύματος, ή/και μια ή περισσότερες από τις θυγατρικές αυτής της μητρικής επιχείρησης, το ποσοστό που προβλέπεται στην παράγραφο 1 μειώνεται σε 20 %.

3. Τα πιστωτικά ιδρύματα δεν μπορούν να έχουν μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα των οποίων το συνολικό ποσό υπερβαίνει το 800 % των ιδίων κεφαλαίων.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν αυστηρότερα όρια από αυτά που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3.

5. Τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να τηρούν σε μόνιμη βάση τα όρια που καθορίζονται στις παραγράφους 1, 2 και 3. Η υπέρβαση αυτών των ορίων δεν είναι δυνατή παρά μόνο σε εξαιρετικές και προσωρινές περιστάσεις και, στην περίπτωση αυτή, οι αρμόδιες αρχές καθορίζουν την προθεσμία εντός της οποίας το πιστωτικό ίδρυμα επέρχεται στα κοινοτικά όρια.

6. Τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρέσουν πλήρως ή μερικώς από την εφαρμογή της παραγράφου 2 τα χρηματοδοτικά ανοίγματα προς τη χρηματοπιστωτική εταιρεία η οποία είναι η μητρική επιχείρηση του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και προς τις άλλες θυγατρικές αυτής της χρηματοπιστωτικής εταιρείας, εφόσον:

α) η χρηματοπιστωτική αυτή εταιρεία περιλαμβάνεται στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση η οποία ασκείται σύμφωνα με την οδηγία ... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση)·

β) οι εν λόγω άλλες θυγατρικές είναι πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοδοτικά ιδρύματα ή επιχειρήσεις βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών και περιλαμβάνονται στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση του πιστωτικού ιδρύματος, η οποία ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας ... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση).

7. Τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρέσουν ολικώς ή μερικώς από την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3 τα χρηματοδοτικά ανοίγματα που πραγματοποιούνται προς:

α) τη μητρική επιχείρηση του πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον αυτή η επιχείρηση είναι χρηματοδοτικό ίδρυμα το οποίο υπόκειται σε εποπτεία σε ενοποιημένη βάση, ασκούμενη σύμφωνα με την οδηγία ... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση), ή σε ισοδύναμους κανόνες που ισχύουν σε τρίτη χώρα·

β) τις θυγατρικές του πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον οι θυγατρικές αυτές είναι πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοδοτικά ιδρύματα ή επιχειρήσεις βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών και περιλαμβάνονται στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση του πιστωτικού ιδρύματος, ασκούμενη σύμφωνα με την οδηγία ... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση).

8. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν εν όλω ή εν μέρει από την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3 τα ακόλουθα ανοίγματα:

α) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι κεντρικών διοικήσεων και κεντρικών τραπεζών της ζώνης Α·

β) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

γ) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις οι οποίες καλύπτονται ρητά από εγγύηση των κεντρικών διοικήσεων και των κεντρικών τραπεζών της ζώνης Α, καθώς και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

δ) άλλα ανοίγματα έναντι ή καλυπτόμενα από την εγγύηση των κεντρικών διοικήσεων και των κεντρικών τραπεζών της ζώνης Α, καθώς και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

ε) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι των κεντρικών διοικήσεων και των κεντρικών τραπεζών της ζώνης Β, εκφρασμένες και χρηματοδοτούμενες στο νόμισμα του δανειζομένου·

στ) στοιχεία ενεργητικού εξασφαλισμένα, κατά την κρίση των αρμόδιων αρχών, με τίτλους που έχουν εκδοθεί από τις κεντρικές διοικήσεις ή τις κεντρικές τράπεζες της ζώνης Α, ή από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες·

ζ) στοιχεία ενεργητικού εξασφαλισμένα, κατά την κρίση των αρμόδιων αρχών, με κατάθεση ρευστών διαθέσιμων στο δανειοδοτούν ίδρυμα ή στο πιστωτικό ίδρυμα που είναι η μητρική επιχείρηση του δανειοδοτούντος ιδρύματος·

η) στοιχεία ενεργητικού εξασφαλισμένα, κατά την κρίση των αρμόδιων αρχών, με πιστοποιητικά καταθέσεων που έχουν εκδοθεί από το δανειοδοτούν ίδρυμα και κατατεθεί σ' αυτό·

θ) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις και άλλους κινδύνους έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων, προθεσμίας λήξης ενός έτους ή μικρότερης, και τα οποία δεν αποτελούν ίδια κεφάλαια αυτών των ιδρυμάτων κατά την έννοια της οδηγίας 89/299/ΕΟΚ·

ι) εμπορικά και άλλα γραμμάτια, προθεσμίας λήξης ενός έτους ή μικρότερης, που φέρουν οπισθογράφηση άλλου πιστωτικού ιδρύματος και γίνονται δεκτά για αναχρηματοδότηση από μια κεντρική τράπεζα·

κ) ομολογίες που ορίζονται στο άρθρο 22 παράγραφος 4 της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ [1]·

[1] ΕΕ αριθ. L 375 της 31. 12. 1985, σ. 3.

λ) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι περιφερειακών ή κεντρικών πιστωτικών ιδρυμάτων, με τα οποία το δανειοδοτούν πιστωτικό ίδρυμα είναι συνδεδεμένο, στο πλαίσιο δικτύου, δυνάμει νομικών ή καταστατικών διατάξεων και τα οποία είναι υπεύθυνα, κατ' εφαρμογή αυτών των διατάξεων, να προβαίνουν σε συμψηφισμό των ρευστών διαθεσίμων στο πλαίσιο του δικτύου.

9. Τα κράτη μέλη μπορούν, για την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3, να ορίσουν συντελεστή στάθμισης 20 % για τα στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι, καθώς και τα άλλα ανοίγματα έναντι ή καλυπτόμενα από την εγγύηση, των περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων των κρατών μελών· ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ, να μειώσουν το συντελεστή αυτό σε 0 %.

10. Όταν ένα άνοιγμα έναντι πελάτη καλύπτεται, κατά την κρίση των αρμόδιων αρχών, από εγγύηση τρίτου, τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν ότι το άνοιγμα αυτό υφίσταται έναντι αυτού του τρίτου και όχι έναντι του πελάτη.

Άρθρο 5

Εποπτεία σε ενοποιημένη και μη ενοποιημένη βάση

1. Όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν είναι ούτε μητρική επιχείρηση ούτε θυγατρική, η εποπτεία της τήρησης των υποχρεώσεων που ορίζονται από τα άρθρα 3 και 4 ασκείται σε μη ενοποιημένη βάση.

2. Όταν το πιστωτικό ίδρυμα είναι μητρική επιχείρηση, η εποπτεία της τήρησης των υποχρεώσεων που ορίζονται από τα άρθρα 3 και 4 ασκείται σε ενοποιημένη βάση, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας ... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση).

3. Οι αρχές που είναι αρμόδιες για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας και την εποπτεία πιστωτικού ιδρύματος που είναι μητρική επιχείρηση μπορούν επίσης να απαιτούν την τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 3 και 4 σε εν μέρει ενοποιημένη βάση ή σε μη ενοποιημένη βάση από αυτό το πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και από κάθε θυγατρική του η οποία υπόκειται στην έγκριση και την εποπτεία αυτών των αρχών. Εάν δεν ασκείται παρόμοιος έλεγχος για την κατάλληλη κατανομή των ανοιγμάτων στο εσωτερικό του τραπεζικού ομίλου, πρέπει να λαμβάνονται άλλα μέτρα για το σκοπό αυτό.

4. Σε περίπτωση που θυγατρική μιας μητρικής που είναι πιστωτικό ίδρυμα έχει λάβει άδεια λειτουργίας σε άλλο κράτος μέλος, οι αρμόδιες αρχές που έχουν χορηγήσει την άδεια αυτή απαιτούν την τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 3 και 4 σε μη ενοποιημένη βάση ή, κατά περίπτωση, σε εν μέρει ενοποιημένη βάση.

5. Παρά τις απαιτήσεις της παραγράφου 4, οι αρχές που είναι αρμόδιες για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας σε θυγατρική μιας μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος μπορούν να μεταβιβάζουν, μέσω διμερούς συμφωνίας, την ευθύνη της εποπτείας της τήρησης των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 3 και 4 στις αρμόδιες αρχές που έχουν χορηγήσει την άδεια λειτουργίας στη μητρική επιχείρηση και ασκούν την εποπτεία της. Η Επιτροπή και η συμβουλευτική επιτροπή τραπεζών πρέπει να ενημερώνονται για το περιεχόμενο τέτοιων συμφωνιών.

Άρθρο 6

Μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τα ανοίγματα που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα όρια

1. Εάν, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας οδηγίας στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,* ένα πιστωτικό ίδρυμα έχει ήδη αναλάβει άνοιγμα ή ανοίγματα που υπερβαίνουν είτε τα όρια των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων είτε το συνολικό όριο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4, οι αρμόδιες αρχές απαιτούν από το ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να επαναφέρει το εν λόγω χρηματοδοτικό άνοιγμα ή σύνολο ανοιγμάτων στο επίπεδο που προβλέπουν οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

2. Η διαδικασία για την προσαρμογή του χρηματοδοτικού ανοίγματος ή του συνόλου ανοιγμάτων στο επιτρεπόμενο επίπεδο θα πρέπει να καθορίζεται, να υιοθετείται, να εφαρμόζεται και να ολοκληρώνεται εντός προθεσμίας που οι αρμόδιες αρχές θεωρούν ενδεδειγμένη, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της ορθής διαχείρισης και τους κανόνες του ανταγωνισμού. Οι αρμόδιες αρχές θα πληροφορούν την Επιτροπή και τη συμβουλευτική επιτροπή τραπεζών για το χρονοδιάγραμμα της υιοθετηθείσας γενικής διαδικασίας εφαρμογής.

3. Το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να επωφεληθεί από την προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 2, υπό τον όρο ότι δεν θα λάβει κανένα μέτρο που να έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των ανοιγμάτων σε σχέση με το ποσό στο οποίο είχαν ανέλθει κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας οδηγίας στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.*

4. Η προθεσμία που καθορίζεται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη από την 1η Ιανουαρίου 1993. Πάντως, οι μεγαλύτερης προθεσμίας λήξης πιστώσεις, που το πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να τηρεί τους συμβατικούς όρους, μπορούν να εξακολουθούν να παρέχονται μέχρι τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας.

5. Κατά τη διάρκεια πενταετούς περιόδου κατ' ανώτατο όριο από την ημερομηνία της 1ης Ιανουαρίου 1993, τα κράτη μέλη μπορούν να αξήσουν το όριο που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 σε 40 % στην περίπτωση των πιστωτικών ιδρυμάτων που ανήκουν στις ειδικές κατηγορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 4 μειώνεται σε τρία έτη και αρχίζει να ισχύει από το τέλος της περιόδου που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο. Τα ενδιαφερόμενα κράτη

μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή και στη συμβουλευτική επιτροπή τραπεζών τους λόγους για τους οποίους έκαναν χρήση αυτής της δυνατότητας, καθώς και τα μέτρα που λαμβάνουν για να περιορίσουν τα ανοίγματα που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα όρια εντός αυτών των ορίων.

Άρθρο 7

Μεταγενέστερες τροποποιήσεις

1. Οι τεχνικές τροποποιήσεις σχετικά με τα κατωτέρω σημεία της παρούσας οδηγίας υιοθετούνται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην παράγραφο 2:

— η προσαρμογή των ορισμών, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι εξελίξεις που παρατηρούνται στις χρηματοπιστωτικές αγορές,

— η διευκρίνιση των ορισμών, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή της παρούσας οδηγίας,

— η εναρμόνιση της ορολογίας και η διατύπωση ορισμών με βάση αυτούς των πιο πρόσφατων πράξεων που αφορούν τα πιστωτικά ιδρύματα και τα συναφή θέματα,

— η συχνότητα που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1,

— η αποσαφήνιση ή η επέκταση των απαλλαγών που προβλέπονται στις παραγράφους 5 έως 9 του άρθρου 4,

— η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4.

2. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ.

Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην εν λόγω επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος, ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος. Αποφασίζει με την ειδική πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων που καλείται να λάβει το Συμβούλιο βάσει πράτασης της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στην επιτροπή, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή θεσπίζει τα σχεδιαζόμενα μέτρα όταν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής.

Όταν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν το Συμβούλιο δεν αποφασίσει εντός τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή.

Άρθρο 8

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία την 1η Ιανουαρίου 1993. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 9

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.